

PERŽVALGA.

Nuo laikraščių, caro valdžios įsismaginusi policija pradėjo daryt išbėgius ir ant spauštuvinių. „Liet. Kurjeras“ rašo, kad rugsėjo 25 d. Vilniaus apsaugos agentai apsiautė Kuktos spaustuve ir padarė didelę kratą. Ten spauzdinosi, regis, „Žarija“ ir kiti lietuviški raštai. Rado ir atėmė jau atspauzdintus dalykus ir net rankraščius. Patį spauštuvinką, Kukta, nuboginò į gubernijos kalėjimą. Kadangi pirmiausia tik atspauzdintus laikraščius valdžia persekiodavo, tai dabartinis konfiskavimas dar nespauzdintų rankraščių, reiškia, jog policijos rankos kur kas ilgesnės užaugo. Ar nukirs jas 3-čioji duma, veikia matysime.

— Laikinas Vilniaus spaudos dalykų komitetas patraukė teisman redaktorius šių laikraščių: „Svobodnaja Zizn“ už straipsnį „Etiud“ ir eiles „Prieš bausmę“; „Lietuvos Ukininko“ už straipsnį „Apie mokesčius“ N 31; „Vilniaus Žinias“ ir „Žariją“ už straipsnį „Lietuvių Socijaldemokratų partijos susivaižavimas“.

— Lietuvių Dailės Draugi jos paroda atsibusianti ne 23 gegužio, ateinančiuose metuose, bet 5 sausio. Lietuviai artistai, kurie šių parodai savo veikalus, turį juos priteikt ne vėliau gruodžio 9 tos, š. m.

— „Katalikas“ rašo: „Pagal šv. tėvo padavimus ir Kongregacijos Susirinkimų visiems katalikams nuo šio laiko draudžiama daryti be kunigo arba liudytojų sužieduotuves, t. y. jeigu vaikinai nori susižieduoti (sponsalia) su mergina, privalo tame reikale kreiptis prie savo klebono, arba turėti du liudytojų, kuriuodu ant tam tikros popieros pasirašo“. — Reikia manyti, kad šiūomi popiezius su-

niekina Amerikos civiliškąjį šliubą. Bet, ką jis padarys su visais tais katalikais, kurie čionai jema tuos šliubus, ir be kunigų „palaiminimo“ laimingsai sau gyvena? Ir tokius civiliškus šliubus čionai jema daugiausia žmonės turtingi ir apsišvietę, su kuriais paties popiežiaus atstovai — kardinolai ir vyskupai vieną punšą geria!...

— Atkeliavus Amerikon mūsų talentuotam artistui, p. M. Petrauskui, matytiš buvo mūsų laikraščiuose džiaugsmingi balsai, širdingas priėjimas artisto geriems norams. Šiandien jau tai vienur, tai kitur — greta entuzijazmo po pastatymui ant scenos pirmos M. Petrausko operetkos „Malunininkas“ — jau randasi ir neužganėdintų: vieni prisikabinėja prie smulkmenų, kuriose yra kalti daugiausia patys rengėjai, jokiū būdu ne autorius — artistas, kiti gi skundziasi ant visuomenės, kad labai mažai teina ant koncertų, — kame vėl kaltė paeina ne nuo p. Petrausko. Iš kur tat gimsta tas pas tulus netenkimas? Aišku, kad iš nesu pratimo artisto tikslų bei naudų, kurią atgabens lietuviams pažadinimas mūsų scenos ir pravedimas kelio dailės kulturai. Pas mus guli neapmatomi vieši dirvonai, ir jeigu randasi kas į juos įkelia savo darbščią pėdą, tai mes turime ne tik tai ne šnairuoti ant tokio vyro kreivomis, bet buti jam dėkingais ir kiek galėdami palengvinti jo žingsnius. Ar teip mes darome? Ne. Pas mus tuoj „kritikos“. Apsikuletomis paprastomis amerikiečių liet. „kritikomis“ mažai į jas tekreipia atidos. Bet, kaip išrodo tam, kuris vos koją įkelia tarpan savo brolių su lukėsčia, kad visuomenės labai veikiamą darbą kiekvienas širdingai parems? Kartu, jeigu ne koku. — Kaslink mažo

ksaitliaus lietuvių teateinantių ant koncertų, irgi kalti vietiniai lietuviai, kodėl labai menkai tepagarsina. Juk žinome, kad čionai tik triukšmingi įbugnijimai teakreipia išsisklaidžiusių lietuvių atidžią. Reikėtų tat daugiausiai išgarsint: per laikraščius, pliakatus ir tt. Ot ant ko, tai galima ir p. Petrauskui nurodyt, po to, kaip ant kišenės pragaištį nukentus Rytuose, nuvyko pas Vakarų lietuvius — į Chicagą.

Iš Lietuvos.

Pilviškiai (Senapilės pav.)

Jeigu ne policija tai savanoriai iš policijos. Policijos dabar visur, kur nepasisuksi. Rodos nėvieno savo žingsnio nebepaslėptum nuo jos: visur tave pamatys ir žinos netiktai ką darai, bet ir ką daryt nori. Tokia jau globa, kokios sunku ir berast. Vienok ir jos darmaža: da lieka žmonių — turbut ir nemaža! — ja neaprupintų. Nes iškurgi, kamgi besirastų tie savanoriai, jeigu policijos užtektų? Matyt dar truksta jos, dėlto ir ateina su paglaba pas ją žmonės „vierni ir geros širdies“. Kad jie „geros širdies, vierni“ ir nesigaili savo aveikatos — apie tai ir kalbos negali but. Tik tai jie maža da prityrę ir dėlto save įsiduoda. Tenai, kur žemsargys koks, nieko nežiūrėdamas, tuojau areštuotų, jie da ekzaminuoja tavo miutis: — Palauk, kur tu eini? Ar aš nežinau, misliji? Žinau... tu Smarkočių kaimo, priguli prie socijaldemokratų partijos... žinau!

Matydamas, duokim, kad eini kapų link, jie tuojau įspėja ko eini.

— A, mukelių dauzyt! žinau, žinau! Ir tenai, kur policija da neaprupino tavęs savo globa, skubia padėt jai sava

noriai iš policijos, kad nėvieno žingsnio be jos nebūtum žengęs.

Griškabudis (Naumiesčio pav.). *O ką gi žmonės dirba?* Geriausia ant to atsakys tie patys gyvenimo „atsitikimai“. „Atsitiko“ su Urvių kaimo J. Stepšiu taip, kad jis „kaltas liko“ savo buvusiam bernui — žinoma, iš kur daugiau, jeigu ne iš metinės algos! — nė daugiau, nė mažiau kaip pusantro rublio. Bernui ir kapeika brangi. Juo, žinoma, pusantro rublio. Prašė jis jų.

— O ar tu žinai, kad jieškomas esi?

— Na, kurgi nežinosiu, tarp tokių gyvendamas...

Bet patsai neišdirbo „pajieškot“ buvusio berno: taip stachiai su policija lig negražu butų... O ką paskui gali žinot, — tarė sau. Pavedė tą darbą — žinoma negi už dyką — Antabudžio A. Adomaičiui.

— Tu supranti... reikale atsitikus.

Vėl „atsitikimas“, bet tos pačios da rūšies. Klimaitis, aludės savininkas — žmogus labai vargšų kišenės gailingas! — paleido kiek pigiau savo alų. Žemsargiui labai tai patiko; hm dabar bus... juk neturi tiesos!

— Aš su naujiena pas tamstą, dėl alaus — juokaudamas pasitiko žemsargis Klimaitis. Bet Klimačio ir ne „paiko“ buta.

— A, teisybė... Bet aš da su didesne naujiena. Pazįsti tą vaikiną... nedidelį, baltais plaukais, didelis socialistas... ginklų pas jį ir... kaziko.

— Argi? O kur jis? Klimaitis, žinoma, kaip jau galėdamas, pasitaravo. Alus gi taip ir išgaiso.

Bet ir kitokių „atsitikimų“ yra. Šaly visokių erkių, kurie svetimu krauju minta, vardan savo smulkių kapeikinių reikalų, yra žmonės, kurie supra-

to visą tą purvą šių dienų ir—gerai ar blogai — bet ginasi nuo jo.

Atlaiduose rugpiučio 15 dienos pasklydo tarp žmonių daugybė lapelių—„Draugai ir draugės“ L. S. D. Partijos. Sujudo policija. Rado, žinoma ir kaltininką: kas gi daugiau, jeigu ne jis, tas... juk „turi“ ką—nors rast pagalios, kam ji policija butų! Ir tai be pagalbos neapsėjo: Ardickis padėjo, pirštu parodė, kad jis, jis. Mačiusiesiems skaudu ir biau ru pasidarė iš to. Įnirtę rengė tuojau čia—pat visų akvaizdoj atsilygint už „paslaugas“, tiktai nelaimingą motiną su ašaromis permeldė juos.

Ilakiai (Telšių pav.). *Visur tie socialistai.* Turbut ne pas mus vienus šimet toki vasara: ir šalta ir lietus. Kaip girdėt, daug kur taip—pat ir šalta ir lietus. Delto metai žada but nekokie. Žmonės dejuoja ir laužo sau galvas, kiek čia dabar kaltė. Vieni aiškina, kad oro, kiti sako: reikia daugiau griovių, geriau žemė įdirbt. Treti sutinka, kad oro kaltė, bet reikalauja, kad valdžia duotų duonos, jeigu neužaugt jos. Tiktai vienas kamendorius savo dudą pučia.

— Socialistai, ot kas kaltas! Už juos Dievas mus ko roja. Pasklydo jų pilnas svietas ir žmonės užtiki jais: imajū laikraščius, knygas ir klausojū. Užtai Dievas ir plakamus...

Seni žmonės kraipo galvas ir netiki kamendoriui.

— Seniau badų metais juk nebudavo socialistų, o bado budavo. Jaunieji vėl klausia:

— Kodėlgi svetimose žemėse nesti tokių badų? O socialistų daug tenai! Matyt tiktai vienam kamendoriui taip rodo. Ir nestebėtina viskame pas jį socialistai kalti. Nori, duokim, kumai pakrikštyt vaiką Vytautu.

— Kaip galima tokiu var-

du krikštyt!—tuojau sušunka kamendorius. Vytautas—socialistų vardas!

— Neteisybė, kunigėli—at sako netikėtai jam kumas.— Aš Vytautas, o delto ne socialistas.

Bet nieko tai nepadėjo. Vaiko nepakrikštino Vytautu, tikėdamasi, kad mažiau bus socialistų ant sviato.

Graziškiai (Vilkaviškio pav.). *Nauji cenzoriai.* Graziškių kunigai ko neplyšta be rekaudami kas šventadienis ant laikraščių, labiausia ant tų, kurie prieš žmones išrodinėja jų blogus darbus ir ką jie su žmonėmis daro, kaip dar su savo tamsiomis avelėmis apseina, kaip švelniais savo prisikalbėjimais kerpa nuo jų vilnas. O ypač dabar pradėjo da biau ir keikti, kada pamatė, kad tie jų keikiamieji laikraščiai ir knygutės pradėjo smarkiau platinties tarp jų parapijonų. Net išrišimo neduoda tiems, kurie skaito, neduoda net ir jų tėvams. Baisiausias ir biauiausias jų akyse laikraštis, tai „Žarija“. Kurgi nekeiks kunigėliai, kad jų laikraštį „Šaltinį“ jau labai kas benori pirkt. Veikiau perkasi „Ž-iją“ arba „L-vos U-ką“, o ne „Šaltinį“. Niekas nebenori apsiimtie platinti tą „Šaltinį“. Tą, kurs kitąsyk platino, kunigėliai kažin už ką pavarė nuo platimo, o kits taip greit neatsirado, užtai ir liko neišplatinta viena savaitę visa 12 ekz. Tai kur gi jiems ir nebus pikta. Oi bėda mums gyventi prastiems darbininkams! jeigu kiek mums daugiau teisybės apskelbia koks laikraštis, tai svietiškosios valdžios cenzorius konfiskuoja, o jei ir per svietiškosios valdžios sieta perlenda, tai ir tas ramiai negali platinties, nes dar yra vienas priešas—kunigija; tas antrasai cenzorius neleidžia skaitytie, neduodamas išri-

mo, gązdindamas pragaru, Dievo rustybe ir t. t.

„Žarija.“

Vilnius. „Vilniaus Žinių“ vedimą (redakciją) P. Vileišis perdavė savo broliui Jonui Vileišiui, advokatui.

— M. Kuktos spaustuvėje rugs. 13 d. buvo krata. Krėtė nuo 4 val. dieną iki 9 val. vakaro. Paimta kai kurie lietuvių kalboje rankraščiai ir spauzdiniai. Kuktą pajimta į gubernijos kalėjimą.

— Rugsėjo 10 d. Vilniaus teismo rumas nagrinėjo 5 politikos bylas, tarp jų bylą lietuvių Vilniaus pavieto Juozo Pauliukėno, pas kurį per kratą rasta buvo 500 įvairių L. S. D. P. išleistųjų atsišaukimų ir 8 „Darb. kal. 1907 m.“ Kaltino sulig II, 132 str. Pauliukėną nuteista 6 mėnesiams tvirtovėn. Gynė adv. J. Vileišis, kuris padavė apeliaciją.

— Rugsėjo 17 d. Viln. karo apskričio teismas nagrinėjo d-ro Juozo Brundzos bylą; dr. Brundza kaltinamas, buk priklausęs prie L. S. D. P. ir sakęs 1905 metais kurščandias kalbas žmonėms Prienuose (Suv. g.). D ras Brundza tapo teismo išteisintas.

— Žmonių švietimo ministerija leido mokyti aritmetikos (skaitliavimo mokslo) lietuvių kalba tose mokyklose, kur pirmais metais visas mokslas išguldomas lietuviškai.

— Vidaus dalykų ministerija užtvirtino įstatus naujos lietuvių sąjungos, kurios tikslas busias „atgavimas ir gimimas lietuvių kalbos teisių etnografiškosios Lietuvos bažnyčiose.“

— Vilniaus general-gubernatorius išleido paliepimą, kuriuo draudžiama: eiti katalikų procesijoms iš kitų gubernijų be tam tikro valdžios leidimo, griežti per tokias procesijas orkestrui, devėti maldininkams tautiškais rubais.

— Rugs. 15 d. vakare už miesto užmuštas policistas Fiedorov.

— Tarp Vilniaus lenkų kiolo vaidas dėl rinkimų. Centralinis lenkų komitetas nutarė rinkti nuo Vilniaus miestelių lenkų tautininką kun. Stasį Maciejevičių. Advokatas gi Tadas Vrublevski pastatė savo kandidaturą visai nepaisydamas į Centr. Komitetą. Jo pusę palaikė 20 narių Centr. Komiteto, kurie iš jo išėjo ir su kai kuriais kitais sutvėrė kitą lenkų demokratiškąjį komitetą. Taigi dabar tarp tų dviejų kandidatų ir jų komitetų varžytinės. Tas pats ir su lenkų laikraščiais: „Dzien Wil.“ palaiko Centr. Komiteto pusę. „Kur. Lit.“ linksta Vrublevskio pusėn.

Panevėžys. Rugsėjo 11 d. buvo savizemių susivažiavimas, išrinkimui įgaliotinių į pavieta. Bet čia tapo padaryta dydelė neteisybė. Vietoje savizemių susirinko vieni kunigai ir da atsivežė su savim savo sebrus. Buvo susirinkę iš viso 46 rinkėjai, kurių 22 kunigai, o tik 24 valstiečiai. Kunigai užsirašė savizemiais, bet kokie jie savizemiai, kad valdo nesavo, bet parapijos žemę? Pagal įstatymus nuo 200 dešimtinių renkamas vienas įgaliotinis. Susirinkusiųjų žemės buvo tiek, kad jie išrinko 9 žmones, kurių 6 kunigai ir 3 kuniginiai valstiečiai.

Priežastis, kad taip maža savizemių susivažiavo, buvo šios: kurie galėtų susivažiavę išrinkti įgaliotiniais geresnius žmones, tai tie visai žinios apie rinkimus (pranešimų, pavieštų) negavo, o tiems, kurie jau seniai išmirė, tai pranešimai buvo pasiūti. Kurie atėjo, kaip tėvų įgaliotiniai, tai visai prie rinkimų nebuvo prileisti, nes, girdi, pranešimai ne ant jų vardo rašyti. Eidrugevičius nuo Truskavos

turėjo įgaliojimą nuo savo tėvo 100 metų senuko, bet jį irgi prašalino.

Tas dar yra neteisybė, kad kunigus, kurie valdo parapijos žemę ir patįs visai jos nedirba, prie rinkimų prileidžia, tuo tarpu nuomininkus (randauninkus), kurie patįs žemę apdirba, visai prie rinkimų neprileidžia.

Kunigai neatjaučia žmonių reikalų, tai jie ir negali jiems atstovauti. Didelę skriaudą jie mums padarė, užbėgdami mums už akių.

Bartininkuose (Vilk. p.) nuo mažazemių įgaliotinių išrinktas D-ras J. Basanavičius

Lankellškiuose nuo mažazemių įgaliotinius išrinktas J. Vitkauskas, žmogus pirmievis. Visur mūsų apieįkėję girdėtis žmonės kalbant „rinksime tuos pačius“.

Južintai (Ežerėnų p.) Rugsėjo 10 d. Južintų valsčiuje išrinko du įgaliotinių į pavietą—Kulių kaimo Praną Kuzmą ir Sriubiškių Ant. Šutą, kuris praėjusiu metu buvo įgaliotiniu. Abudu žmonės kairieji (pirmieviai). Rinkimai atsibuvo nenoriai, nes žmonės sako, kam gi anuos išvaikė ir dagi areštavo. Buvo girdėtis kalbant, kad reikia įsakyti biurokratams, kad jeigu jie išvaikys ir šitus atstovus (Dumą), tuomet ir visai Dumos nereikia.

Kupiškis (Ukm. p.) Rugsėjo 10 d. per valsčiaus įgaliotinių rinkimus buvo raginama rinkti P. Jankavičių, P. Dirdą, K. Gasiuną ir P. Petronį. Daugiausia balsų gavo Petronis ir Gasiunas, taigi jie ir tapo išrinkti. Abudu vyrai susipratę ir tvirtus ukininkai. Visam valsčiui nuo seniai jau žinomi, kaip žmonės pirmieviai. Gasiunas buvo keletą metų valsčiaus teisėju, revoliucijos gi metu buvo išrinktas į viršaičius. Petronis jau trečią

kartą yra renkamas valsčiaus įgaliotiniu. Jis yra valsčiaus izdininku ir valsčiaus teismo pirmsėdžiu. Politiškai labiau už pirmąjį susipratęs.

Anykščiai (Ukm. p.). Artinas rinkimai į trečiąją Dumą, bet kažkol šiemet Anykščėnai labai mažai jais tesirūpina, turbūt dėlto, kad ligšiolai nebuvo vadovų apšviestųjų; antra gi priežastis nesirūpinimo tai ta, kad per praėjusius rinkimus Ukmergėje kunigai labai kliudė, taip kad girdėtis buvo nuo žmonių ne užganėdinimas dvasiškais tėvais. Šiemet girdis tarp žmonių kalbos, kad kunigų viškai neprijimt rinkimus, jeigu jie labai savę pirštų, žada juos boikotuoti. Taip kalba netik mūsų parakvijoje, bet ir kitose vietose — gan plačiai tokios kalbos skamba. Gailu, kad pas mus mažai apšviestųjų, žmonės gi ne per daug apie tuos dalykus supranta.

Lukščiai (Naum. p.). Pabaigoje 1905 m., laisvių dienoms užstojus, lietuvių burėlis pareikalavo, kad visų krautuvių savininkai įsitaisytų iškas su lietuviškais parašais. Prisakyta—išpildyta. Bet ne ilgai Lukščiai džiaugės grynai lietuviška išveizda. Papatė iš šiaurės vėjas, liko apgarsintas karės stovis; išgirdo krautuvininkai, jog atjoja kazokai, ir lietuviškas iškas paslėpė, vėl senas rusiškas pakabino. Taip ir liko.

Įsitaisykit, vyrai, lietuviškas iškas, nes šiaip imsime jūsų krautuves boikotuoti.

Užpaliai „Liet. Uk.“ No. 20 tilpo žinia apie negražius mokytojo Kmieliaucko darbus. Paskui „L. Uk.“ No. 27 Užpalėnas kiek galėdamas stengiasi p. Kmieliaucką išteisinti ir dargi jį pagirtį. Bereikalin gas darbas! Mokytojo Kmieliaucko elgimos yra labai neviršaičius. Yra

tai žmogus, kuriam mažai terūpi mūsų krašto gerovė ir žmonių apšvietimas. Kaip lietuvis, jis turėtų rūpintis kuogreičiausiai gauti leidimą mokyti vaikus lietuviškai. Tuo tarpu tas jam nerūpi. Priešingai užsiminus žmonėms, kad reikia siųsti prašymas dėl leidimo mokyti lietuviškai, p. K. nesutiko. Jis prižadėjo pasirūpinti tuo dalyku, kada atvažiuosias mokyklų inspektorius. Bet, matyt, tas jam tiek ir terūpėjo, nes ikišiolai mokymo lietuviškoje kalboje nebuvo.

Antra vertus p. Km. yra didelis atzagareivis. Taip, jis peikė buvusius antrosios Dumos Kauno gub. atstovus už tai, kad jie prigulėjo prie kairiųjų partijų, kurios savo elgimos tik užrustinusios valdžią ir pertai valdžia nieko gero negalėjusi žmonėms padaryti. Jis kalba, kad jei žmonės būtų tylėję ir nekėlę riaušių, spalio 17 d. manifestas tai dar tebegyvuotų. Ir daug panašaus jis žmonėms priešneka. Dargi spaudą lietuviai įgiję vien tik ačiu Sviatopolk-Mirskio Vilniaus general-gubernatoriaus malonei.

Žmonės visi yra pasipiktinę tokio mokytojo pasielgimu ir panašiomis jo kalbomis. Jie sako, kad p. Km. turbūt mano sargibiniu likti.

Ant galo kaip pavadinti tokį p. Km. pasielgimą! Kada Užpalių išrinktieji valsčiaus norėjo apsvarstyti mokyklos išlaidas, tai jis kartu su rusų mokytoju priešinosi tam, nes pagal jo nuomonę, valsčius neturįs tiesos apie mokyklos turtą rūpintis (mokykla tuo tarpu yra valsčiaus šelpiama).

„L. Uk.“

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS.

— Su kuomi tik susiejus ne pradėk kalbėti, tuo kalba nukrypsta Amerikon, nes visai maža dalis yra Lietuvoje

tėvų, kurie neturėtų nors vieną, o daugumas ir keletą vaikų Amerikoje. — „Ar gyvi, ar sveiki, kaip jie tenai vargsta, ar bepasimatysime kuomet?“ Tokie ir tam lygūs klausymai ne išėina iš minties; o kas mintyje ir širdyje, tas tuojaus apsireiškia ir kalboje.

Ne vieni tėvai dejuoja ir verkia nebesulaukdami žinios nuo vaiko. „Kodėl nustojo rašinėjęs, koku budu prapuoletė, gal kokia nelaimė, o gal praturtėjęs užmiršo saviškius, arba įpuolęs į didelį vargą, drovisi teisybę rašyti, o gal nebegyvas?“ Visokios abejonės muša mums po galvą, skausmas drasko širdį.

Kaip mums kas valandą jus mintyje, taip lyginai turbūt ir jums gimtinė šalis stovi akise iš kurios jus išginė baidus likimai: vargas, badas, skolos, mažas uždardis. Bėgate už jurių—marių su vilčia geresnio pasisekimo, didesnio uždardio, greitesnio išsigelbėjimo iš vargo; pagerinimo buvio savo, šeimynų likusių tėvynėje. O kiek, iš jūsų, nusivylė—niekas nežino.

Jaunieji vaikeliai! Tankiausiai bėgate nuo baurios kareivijos, tankiai esate ištrukę iš pat nasrų giltinės, jau, jau, užgulančios ant jūsų sprando. Išplaukėtė už jurių atsikvėpėte liuosi, kitoje dalyje svieta, bet sugrišti tėvynėn — užkirstas jums kelias. Ne vienam skausmas perveria širdį, arba akis paplūsta ašaromis atsiminius savo likimą, savo liuosąjį ištrėmimą, be vilties kuometnors sugrišti ir milimuosius likusius gimtinėje pamatyti. Ne vienam gal ir vėjas iš tos pusės kvėpia; įmantumėte paukšteliu lekti, arba žuvele plaukti, kad tik į savo šalelę pagrižti. Galvojate, svajojate, jieskote kokio nors budo sulaužymui varžančių jus pančių, nusukimui sprando žmonijos prispaudėjui. Plasdate kaippaukšteliai į

painioti spąstuose; karščiuoja ties, grobstoties ginklų, manote, didžiausią galybę savo spēka pergalei, bet nusiminate ir nuleidziate rankas, mažiausį burelį savųjų tepriskaitę Mazas skaitlius kovotojų — menka spēka. Nėra kaip stoti, nėra kuom atsispirti, prieš didžiausią gaują žmogžudžių, juodąs mūšius ir žvėriška disciplina valdomus milijonus karėvijos.

Mūsų žmonių iš liaudės susipratusių ir kovojančių, ant puštų suskaitoma, o kiti visi nukamuoti, prislėgti, suvargę, tam-ys be jokio supratimo, be energijos, apatiškai snaudžia. Minės iš tokios apatijos, nė jokia agitacija, nė prakalbos nesujudys prie sukilimo, prie revoliucijos; gaila darbo, gaila triuso mažos dalies apšvietusiųjų.

Vienas vienintėlis kelias, visų pirmu skleisti apšvietimą. Stengtis kuodaugiausiai jaunųjų mokslan leisti, o labiausiai jau besimokinančius neapleisti.

Kiek mūsų jaunuomenės trokštančios pasiekti kokią nors šaką mokslo, kankinasi po miestus, pušnuogiai, pusbadžiai stippa; maža miega per naktis darbuojasi, per tai jaunystėje pakerta sau sveikatą; mūsų kovotojai, darbininkai labai žmonijos suliegti, be laiko turi graban kristi. Kiek tokių karštų dvasių, energišku veikėju, labiausiai kilusių iš liaudies, paibaigę pačioje jaunystėje, per neturtą — vargus; džiovos nukamuoti, likdami savo darbuose ne už kišamą spragą... Nieks nesirupina, nieks neatkreipia atydos į mokslėivius, mūsų vaikus. Tėvai ir artimieji — tamsūs, nesupranta reikalingumo mokslo, da-gi už pavojingą laikydami, nebeduoda jiems pagalbos; besimušdami po mokslus jei kurs ne palenda po žeme, tai nuvargę nustoja energijos.

Suprantančių vertę mokslo, Lietuvoje, ir besirupinančių šelpimu neturtėlių mokslėivių skaitlius gana mažas.

Tam tikslui įsikūrė draugystė „Žiburėlis“, jau nuo 20 metų. Iš pradžios kelios tik moteris darbavosi slapta, kiek išgalėdamos šelpė, nemažai visuomenei naudingų žmonių. Ilgainiui ratelis prasiplatino, prisidėjo daugiau sąnarių, išdirbo įstatus, gavo daleidimą darbuotis... Bet kas iš to? Draugystė berods legališka, turinti savo valdybą laikraščiuose apgarsintą, o pašelpos kas karts mažiau tegali išduoti, vos tik kelioms ypatoms stipendijas išgali, po keletą rublių ant mėnesio, ir tai metų gale lieka vien tik deficitas. Kuone visas turtas draugystės, tai sąnarių įnešami mokesčiai.

Nebegal iš šalies nieko surinkti, nebeįplaukia nieko aukų. Bet nėra ko ir norėti; kiekvienas prislėgtas, vargais suspaustas, iki paskutinio skatiko per valdžią iščiulptas, žmogus patsai nuvargęs budamas, nebegali kitais rupinties.

Kad teip būtų vienybės susipratimas, daug vargo nereikėtų: mūsų lietuvių skaitosi 3 milijonai, kad tik po skatikėlių kiekvienas mestų, šimtai tukstančių susirinktų! Kiek mokslo į-taigų įsikurtų, kiek mokininių į ją įstotų ir kaip jų buvis pasigerintų...?

Iš to paties lietuvių skaitliaus, dešimtimis tukstančių išbėgote Amerikon. Jūs tənai luosesni ir dziaugeties gerėnij uzdarbį turė; jūs atsiminkite mokslėivius, sūbruskite mesti savo dalies nors po kelis skatikėlius, aukaukite, siųskite „Žiburėliui“ (Zavalna 13-4, Vilnius, Russija). Prasišvietę jūsų broliai Lietuvoje, susipras, pažįsa savo spēkas, sustos petys į petį, kaip vienas vyras, kibis į prispaudėjus, sutrupis jų galybę. Sprogs senoji val-

dzia, nukris jungas nuo mūsų sprandų, iš to sprogo, trenksmas atsimuš ir Amerikoje, nubirės ir jūsų varžantieji pančiai. Tuomet liوسي, smagūs parkeliausite savo gimtinės šalin, nušluostysit ašaras jūsų tėvų. Tik ne šykštaukite ir ne drebėkite ant skatiko! Ne užmirškite mūsų neturtėlių mokslėivių! Šelpkite juos iš paskutinios, kelkite jų dvasią. Kuo plačiau skleisis apšvietimas, tuo aukščiau kils prakilni dvasia. Išėję toliau, nenustokite mylėję savo viengenčių likusių tėvynėje, nes meilėje ir vienybėje, mūsų galybė!

Tavo motina.

P. S. Autorė meldžia, gal ir kiti laikraščiai tai atkartotų.

PRIE DARBO, VIENGENČIAI!

Suvienytose valstijose prisiartina didelė tragedija — kryžis... Bet nė apie tą dabar rašau. Noriu primint savo vientaučiams darbininkams, kad ateina didžiai svarbi valanda — rinkimas mūsų kraštui prezidento.

Teip, tas prisiartina. Bet, ką mes, lietuviai, apie rinkimus misliname? Ar kalbames kur susieję apie tą? Ar tveriamė kliubus? Ar stengiamės pastoti šito krašto piliečiais? Ar prisirengiamė pribalsavimų?

Ne, — ant mūsų pačių nelaimės, to nieko nesimatyt!..

Žvelgiant į mus, lietuvius amerikiečius, reikia nusistebėt. Turime visokių draugysčių, sąjungų ir susivienijimų įvairiose Suv. Valstijų dalyse. Bet, kuom mes visi užsijimame? Gal sakyste, kad dirbame nors kiek ant tautiškos dirvos? Iš dalies, rods ir dirbame: vienur rengiamė prakalbas, kitur visokius apvaisčiojimus garsių mūsų tautos didvyrių; užkviečiamė gar-

siaus kalbėtojus, kurie pasistiebdami giria „mūsų tautos pakilimą“. Bet, ar iš tikro mes teip jau esame pakilę? Ar neprigaudinėjame patįs savęs pagyromis?

Lietuvi darbininke, tikrai apsvarstyk, ir jeigu turi mislijančias smegenis, aiškiai pasimatysi, kad mes tebestovime ant vietos. Stovime, nežiurint, kad tai mūsų gadynėje yra 20 tas šimtmetis! Nežiurint, nors viskas verčia žmogų mislyti ir veikti savo locno buvio pagerinimui.

Mes iki šiolai niekuom negalime pasigirti, ką butumėm pridėję žmonijos buvio pagerinimui. Nors keletas ir darbuojasi, vienok palyginus tą mažą darbštesnių lietuvių sąjelę prie abelno čionai gyvenančių lietuvių skaitliaus, net skaudu darosi, matant tokius liudnus apsiereiškimus.

Prisižiurėkim mūsų veikimui. Pilni mūsų laikraščiai apgarsinimų visokios rūšies baliams, piknikams, išvažiavimams, zobovoms ir tt. Kom iš to viso paskui esti nauda? Ogi bravarinių ir salių savininkams. O mūsų pačių broliai darbininkai tik išpilia savo skatikus iš kišenių, ir daugiau jiems nieko iš to nelieka. Prakalbose mūsų oratoriai privadzioja, kad mes esam paskendę girtuoklybėje, kad per tat negalime pasikelt iš dvasiško snaudulio ir apsišviest. O vienok patįs tąją girtuoklybę platiname.

Turime daug visokių tautišku draugysčių. Ar daugelis iš jų turi įsitaisę savo knygėlius, iš kurių žmonės galėtų imti pasiskaitymui geras knygeles ir laikraščius? Ne, visai ne daugelis.

Draugystės turi savo susirinkimus, svarstymus ir nutarimus. Prisižiurėkim, kokie ten darbai, koks turinys nutarimų: absoliutiška tuštybė galvų! Jokios tvarkos ne-

moka mūsų žmonelės vedime susirinkimų, jokių parlamentariškų taisyklių nepri-laiko. Kodėl tat: ar pas mus nėra mokančių rašto vyrų? Ne, pas mus jų yra. Bet, kodėl jų tarp žmonių nesimaty? Na je, užtat, kad mūsų viengėčiai labiau guodoja ir kviečiasi talkon į darbą vyrus su išpustais pilvukais, vertelgas, įgijusius „vardą“; o stumia šalin ir niekina apšviestus lietuvius, kurie — ant nelaimės — negali pasigirt stornausavybe po brusliotu... Žiūrėk: Petras karčemninkas, Povylas graborius, Andrius groserninkas ir kiti, — „puikus vyrai, dargi republikonai“; jie gali but kliubų ir draugysčių vadovais ir pilioriais. Bet tie sudziuvę, kokieten „bevardžiai“ darbininkai, o dar, želėk Dieve, „cicilikai“ — kur jie ten bus prileisti prieš mūsų draugysčių! Jie pradėtų vest draugystėse parlamentarišką tvarką, tai mūsų žmonės dar jų nė nesuprastų. O juk, jeigu kliubus pavestume į kokių ten pus-cicilikų sudziuvėlių rankas, tai prieš rinkimus nenorėtų ateit į kliubus storpilvis republikonas ir ne numestų 10 dolerių ant išsigėrimo...

Tokį tai „darbavimąsi“ matome mūsų, lietuvių amerikiečių draugystėse. Ant tokio milžiniško skaitliaus lietuvių Amerikoje, tik viena L. S. S. darbuojasi lietuvių išėivių, ir abelnai visos žmonijos labui.

Pavyzdžiui, kaip Chicagos miesto politikieriai, su savo sėbrais kapitalistais, šimet buvo susimislįje permaintyti miesto čarterį. Tas naujai projektuojamas čarteris buvo labai neteisingas ir apsunkinantis gyventojus. Ir čionai pirmieji pakėlė protėstą socialistai, jie darbavosi, aiškino per prakalbas žmonėms kokios tai yra rengiamos ant jų kaklo kilpos, dalino lapelius, rašė į laikra-

čius, — žodžiu, ragino balsuot prieš nedorą politikierių pasikėsinimą. Ačiu tam darbui, naujas čarteris numirė neužgimęs, — žmonės dviguba dauguma balsų su paniekinimu naują čarterį atmetė.

Čionai ir lietuviai neatsiliko. Bet toli ne visi darbo vosi, — dalis to darbo reikėjo pakelti keikiamųjų socialistų pečiams. Labai skaudu, bet tautiškos draugystės tarsi to visko ir nematė.

Ir dabar, kaip minėjau aukščiau, artinasi svarbaus sukrutimo valanda, — politikieriai ima garsiai mušt į bugną, kiekviena partija iškišdamos savo kandidatus į prezidentą, į šios šalies aukščiausią valdoną, kurį ateinančiuos (1908) metuose rinksimė.

Ar tat ir dabar tik socialistams mūsų žmonelės suvers visą darbą? Kaip zinome, ant prezidento bus pastatyti keli kandidatai. Kapitalistai pastatys savo sėbrus ir rodys mums už juos balsuoti. Mēs ir dabar nieko apie tat nesirūpinam, nematom ir negirdžiam. O kaip negirdžiam, tai nė neįėjiam. Tada tik pajusime, kada į mūsų duris parbarskins bagočių bernai ir ims mums leisti į akis dumus. Tada, teisybė, sukrunta ir mūsų „veikėjai“: Petras, prigulėdamas prie republikonų, o Baltus — prie „demokratų“ kliubo, Kazys — prie kokių „ne prigulmingų“, lakstys jie visi pas savo vientaučius ir kvies balsuoti kiekvienas už savo partijos kandidatą. Išgirsime tada ir mēs susirinkimus, pamatysime prakalbas ant visų kampų gatvėse ir kožnoj smuklėje. Pieš mūsų akise puikius piniguočių valdžios pa veikelus, išgirsime trenksmą pasamdytų triubų ir kitokios muzikės, ims žibinti visokios spalvos ugnis dėl maklioriško sutraukimo žingėidžios minios ant jų saldžių kalbų ir dailiai

nutukusių gurklių. Tada mēs pamatysime nevieną storpilvį žiurintį iš paniurų į mus ir sa kantį: „Come on, John, have some drink or cigar“ („Eik šia, Jonai, šė ką išsigerk ar cigarą užsirukyk). Bet mēs anaip tol neišmanysime, kodėl tuomet piniguočiai toki lipėnų, kodėl jie teip meilaujami prieš mūsų. Juk mēs nesame jų draugais. Nė nelaikas bus mums tuomet mislyti, jau tada reikės mums kad tikrai žinotume, ant ko reikia tikėtis, t. y. ar ant pačių savęs, ar ant kapitalistų malonės.

Nereikia mums eiti ant aukštus mokslus. Matome šian dien, koks mūsų gyvenimas piniguočių surėdyme, matom, kokia neteisybė viešpatauja, matom jog kapitalistai nori sau viso svieta turtus suglobti, kuriuos darbininkai puslėtomis rankomis uždirba; matom ir jaučiam, kiek mēs turim sunkiai dirbt už vos tik skurdų pragyvenimą, idant nuo bado šiaip-teip išsisukti.

Kapitalistai susivienijo ir pakėlė kainą (čienį) ant tavorų pirkliai, pirklis kelia vertelgai, vertelga — darbininkui. O kam bekels darbininkas? Už darbininko jau nebėra žingsnio, — ant jo supuola visa gyvenimo sunkenybė, kaip ant paskutinio. Bet už tai nėra ir didesnio už darbininką, nes be jo nieko ant svieta nesistoja. Dėlto gi ir sakoma, kad darbininkai nieko negali prastot, kaip tik nevalios pančius ir tamsybę.

Taigi broliai lietuviai, ruoškimės iš anksto, apsidairykime aplinkui, ir pamatykime, kad niekur niekas dėl mūsų gero vės nesidarbuoja; pamatysime, jog mēs Amerikoje gyvename vidury draskančių žvėrių. Paklauskim patįs savęs, kas mēs neskriaudžia: kapitalistas, pirklis, kunigas ir kiti visi, kurie minta iš mūsų prakaito.

Gal kaip kam pasirodys, kad aš šiame straipsnely kalbu

priešais tautiškumą ir niekinu visokias organizacijas. Anaip tol ne! Vien tik sakau: ne gana mums turėti organizacijas ir visokius kliubus, kurie mažai užsijema politika ir platinimu tarp žmonių apšvietimo, o vien tik džiaugiasi sąnarių skaitlingumu ir tankiais kėlimais balių, piknikų ir įvairių pasilinksminimų; o čia tuomtarpu kapitalizmo surėdymas verčia mus prie bado. Mēs privalome stengtis pastoti šio krašto piliečiais ir atėjus rinkimams balsuoti ne už mūsų skriaudikus kapitalistus, bet pastatytus gerus žmones iš mūsų pačių darbininkų tarpo, tai yra — už socialistų tikietą. Tuomi parodysimė, jog mēs nemiegame ir pradėdam rūpintis savais reikalais. Kitų tautų žmonės jau seniai tą suprato ir eina drauge su viso svieta darbininkais. Bet mēs da toli esame nuo jų atsilikę, siubuojam kaip nendrelės ir kovojame tarp savęs už menkniekius, kaip ir kad šiame pastarajam laike einasi tarpe mūsų brolių, net ir labiau susipratusių, visokios tuščios polemikos. Vietoje buti vadovais minių, jie sėdi ant savo garbės suoliukų ir gina visoms keturioms, kad kitas koks garbetroškys nenutrauktų už kojų nuo tų suoliukų...

Broliai, gana mums tų priešų,

Kurie mums visai alina;

Stokime į kelią tiesų

Vienybės, kuri mus gina.

Barniai, vaidai ir tamsumas, —

Mūs didžiausi piktadėjai,

Mums besriejant v. skas žūva,

Išnešioja šalti vėjai!...

Fr. Eismontas.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Maroka. Prie besivaidijančių už Marokos sostą dviejų sultonų, dar prisidėjo trečias darytojas suiručių — tai čielanfloas gentis (tribas). Anfloas jiečiai nepripažįsta iš dabar

esančių sultonų nė vieno ir ypatingai įniršę ant sultono Abdel Azizo, kam šis pasidavė Prancuzijos globai. Vėliausios žinios tvirtina, kad anfloajiečiai jau užjėmė miestą Magador ir įmetė į kalėjimą Abdel Azizo vietininką. Iš Tangiero išsiuntę prancuzai du šarvuotą pilnu kareivių, kuriems yra liepta, jeigu anfloajiečiai geruoju miesto neapleis, tai bombarduoti miestą, teip kaip darė su nelaiminga Kazoblan-ka.

Prancuzija. Didelį įspūdį ant republikonų partijos padarė jų pačiu sėbras Čarlz Humbert, atstovas nuo departamento Meuse, kurs neseniai parašė knygutę vardu: „Kas mus apgins?“ Mat jis ilgą laiką tyrinėjęs prancuzų kariumenės stovį ir aprašo visai netikusiu esantį. Kareiviai esą suėsti „raudonųjų litarų“ (suprask: revoliucijonizmo), tvirtumas ant Vokietijos sienų esą menkai drutesnės už zobovinių korčiukių namukus, o kariškos mašinerijos—pradėjus nuo armotų iki požeminių telegrafų—esą visiškai išklibę ir sugriuvę. Tuos Humberto žodžius patvirtina ir pačios armijos generolai. Deltos priežasties neseniai atsisakęs nuo tarnystės ir gen. Hagron, —girdi: neįėjimas atsakymo už Prancuzijos sienas, jeigu dievmyl kas užkluptų. Taigi republikonai dabar jėmė aštriai raginti parlamentą, kad sudrutintų, ir pertaisytų armiją ir apgintų Prancuziją nuo generolų išmislyto „pavojaus“. Pirmiausia reikės naikinti tarp kareivių „raudonąsias litaras“. Republikonams tas pavojus labiau rūpi, negu pačios tėvynės sienos, ant kurių nieks lipti nė nemislija. Ar ne su tuom tikslu p. Humbert ir savo kurstomąją brošiurėlę išleido?

Filipinai. Apvažiavęs Japoniją, Kynus ir apsistojęs

dabar Filipinuose, Amerikos sekretorius Taft tik nepakliuvo Maniloje į suokalbinių žabangus. Tik deka vietinei policijai ir Tafto šnipams, filipiniečių nenuoramų pasikėsėjimas ant neapkenčiamo Amerikos didžiuno neįvyko ir skirta jam bomba pateko sveika į tvarkadarių rankas. Dar labiau sargyba apie Taftą tapė sustiprinta, viešų policistų ir slaptų šmeikerių skaitlius padidintas dvigubai. Taftas visur laiko kalbas ir pabrėžia, kad Amerika nuolatos trokštanti su Azija susiartinti, — tai yra jos turgavietės užgrobti. Kadangi Taft yra bugnijamas Amerikos kapitalistų į prezidentus, tai jo kalbai yra pridodama svarba ir nedyvai, kad pradeda su bombomis pasisikt: ypač filipinams Taftas, dar ir ne prezidentu budamas įkyrėjo.

Belgija. Parlamente užgimė su karaliumi vaidai. Darbininkų ir pirmievių atstovai privertė visą parlamentą, kad perkratytų Kongo valstijos klausimą. Kongo valstija, Afrikoje, priklauso ypatingai Belgijos karaliui Leopoldui, kurio nusiūsti valdininkai jau nuo keleto metų kelia su tėžemiečiais baisius skandalus. Negana to, dar Belgijos rando vardu, karalius skolina pinigų ir įveda tuos pinigus į Kongo valstijoje esančią savo pramonę. Lupa nuo dviejų jaučių po du kailiu. Tat parlamentas reikalauja išduoti nuo visų Kongos reikalų apyskaitas. Karalius ant tiek užsiekietinęs liaudies atstovams neužsileist, kad menama jog be rustaus krizio Belgijoje parlamentas šįmet neapsieis.

Rusija. Odesos korespondentai pranešė pas. alus, buk Sevastopoluje sukilę jurininkai ir užmušę keletą savo aficierių. Tos paskalos, tiesa, nebuvo aiškiai patvirtintos iš kitų šaltinių, bet užtai tikrai

pranešama, kad ant Šiaurinio Okeano pakėlė maištą rusų laivas „Olga“. Tarpe sukilusių kareivių ir laivo „Zemčug“ įvyko smarki kova. „Zemčug“ bandė atimti nuo maištininkų užimtą laivą „Olga“, bet tas jiems nepasisekė. Vladivos-toke rusų valdininkai ginasi kiek druti nuo reporterių, nieko apie maištą nesako. Bet vistiek tapė sužinota, kad „Olga“ da tebesiirsto ant okeano iškėlusi revoliucijos karuną.

Nė rinkimai į Dumą, nė revoliucijos judėjimas nesulaiko caro valdžios lindimo į Aziją. Štai naujai pranešama iš Mongolijos, kad paplito tenai rusų valdžios visoki agentai, kurie visais parubežiais veda agitaciją, kad gyventojai glaustųsi prie Maskolijos, nes jiems daug geresnis gyvenimas bus. Agitacijos tikslui valdžia paskyrusi didelę sumą pinigų, iš kurių užsilaiko gaujos agentų, duodasi mongolams ant žemų palukanų paskolos ir perkami mongolų, ypač kynų valdininkai. Sako, tas valdžiai puikiai sekasi: dauguma gyventojų viešai atsisako nuo savo valdžios ir pastoja Rusijos piliečiais. Patyrusi tą Kynų valdžia didžiai nusigando ir greitųjų išsiuntė ant savo rubezių generolą Bagyokkin su keletu pulkų kareivių — gaudyti rusų valdžios agentus ir organizuoti apgynimui sienų spēkas.

O revoliucija žengia savo keliu, nors ji oficiališkai ir skaitoma užsibaigusia. Užtenka tik pažvelgti į policijos departamento apskelbtąsias žinias: per prabėgusį rugsėjį mėnesį, ten rašo, teroristai nu-dėjo visoje Rusijoje 207 ypatas — tarpe jų 73 valdininkai, reštas gi nugalabintųjų — šnipai, juodašimčiai ir kiti valdžios tarnai. Sužeista nuo teroristų 172 ypatos. Matosi, kad teroristai turi taikią ranką, nes daugiau užmuša, negu

sužeidžia. Valdžia varo irgi savo žudymų darbą: per tą patį laiką pasmerkė mirtin 34 teroristus. Šalip to, surasta įvairiose vietose 34 bombų sąkrovos. Varšavoje, spalnio 3 d., sujėmė ant Wapolnos gatvės lenkų soc. part. (PPS.) pašportų biurą, kur rado daug pašportinių blankų, 21 pečiųjų policijos ir kitokių valdininkų, teip jau ir raštų. Iš Lodzės išvarė ištrėmiman 127 ypatas, tarpe jų 13 moterų, kurie buvo areštuoti po užmušimui pabirkanto Silberstein.

Isz lietuvizsku dirvu Amerikoje

Pittsburg, Pa. Spalio 6 d. vietinė soc. kuopa sujūdino nemažai mūsų miestelio lietuvių išmėtydama pagarsinimus užkviečiančius prakalbosna, kur busianti mergaitė kalbėtoja, Marė Olita. Dar anksti prieš laiką, nurodytoje vietoj —žmonių nebetilpo, nes visiėjo paklaustyti merginos kalbos. Nė Žagaro, nė Grigaičio prakalbose tiek žmonių nebuvo atėję, kaip dabar: svetainė buvo stačiais prisikimšusi, kaip Kretingoje per Parcinkulį, arba kur kitur per „at-laidus.“

Svetainė—māzutė, bet į 300 suvirš žmonių buvo, kurių tarpe ir pora tuzinų moterų ir merginų — pirmas kartas Pittsburgė!

Mergina jauna, bet smarki: gėdino savo drauges moteris užapsileidimą, nedarbštumą, o vyrus už girtuokliavimą, nesistengimą pagerinti savo buvį. Kaip kurioms moterėlėms labai nepatiko teisybės žodžiai: jog jų visas idealas prie „dinerkės“ su apkalbėjimais žmonių. Įspudį padarė labai gerą, ir tikimę, jog ši mus jauna draugė išsilavjė ir padės sujūdinti Pittsburgo ir aplinkės lietuvių prie aktyviškesnio darbo.

Be Marės Olitos, kalbėjo drg. F. J. Bagočius, Robertas

Kuncmonas, senas karžygis už darbininkų išsiliuosavimą, ir J. Lukoševyčius, neseniai pribuvęs iš vidurio Maskolijos lietuvis darbininkas-revoliucijonierius. Tarpe kalbų paminavo solo drg. A. Sabulis „Baimė nespauk mums kruvinės“ ir drg. P. Žukas „Jūs kritot kovoj“, o maža mergaitė, Biruta Paulekiutė, deklamavo. Pagaliaus burelis liuosnorių užtraukė Marselietę.

Aukų surinkta iš viso \$26.93, kurios padalinta pusiau: Revoliucijai ir Literatūros Fondui, ir pasiūsta į priderančias vietas.

Po prakalbų atsibuvo 6 tos kuopos susirinkimas. Nors miestas perpilnas lietuvių, bet L. S. S. kuopelė negeriausiai gyvavo. Dyvinai yra, jog, nors susipratusių lietuvių yra tūkstančiai, ir senų Pittsburgo gyventojų, vienok kuopelėje, išimant drg. J. Kazlaucką, S. Damijonaitį, Iz. Kvederą ir J. Mieliaucką, senų Pittsburgiečių nera, visi jauni neseniai nutupę Pittsburgę. Kazin, ar mus miestas per duminas ir todėl jausmai surukę, nejaušlūs, ar senesniejie renkdamiės į tolimesnę kelionę (pas Abrahomą) nesitiki geresnių laikų. Vienok vis tiek mes labai džiautumės gauti daugiau patyrusių vyrų į savo burelį. Dabar mus kuopa turi 34 narius, o jų tarpe skaitome ir dvi drauges, — pirmas atsitikimas kaip Pittsburgo socialistų kuopa pradėjo rekordus vest, — o tai draugės Marė Olyta ir Emilija Bukeyviūtė. Džiaugiamės jas turintis, o labiausiai jog smarkios merginos, tai rasit sukrotins mus pačius prie darbo ir atves draugiau draugių-darbininkų prie kelio, kurios eidamos drauge su vyrais padės mums greičiau išsiliuosuoti iš alginės vergijos.

Dabar mus kuopelė prisiz-

dėjo papuošt mus surukusį Pittsburgą dainomis ir teatru. Laukiam vaisių!

III Rajonas L. S. S. A. savo konferencijoje nutarė parengti prakalbas kur tik galima. Tai sekant nutarimą, apart Pittsburgo atsibuvusių 13 d. šio mėnesio buvo Wilsone, o 20 bus Courtney. Įgavę smarkią draugę darbininkę, mes tikimės nudirbt daug labo darbininkiškam judėjimui ir pakėlimui susipratimo mus brolių.

Vargšas.

New York, N. Y. Subatoj 12 spalnio čionai atsibuvo prakalbos, parengtos Lietuvių Ukėsų Kliubo. Žmonių susirinko gana mažai, bet puikiai užsilaikė. Kalbėjo pirmiausiai J. Grinius — aiškino, už ką turi rinkimų laiku darbininkai balsuoti; patarė neparsiduoti už alaus stiklą ir nepasilikti judošiais savo moterų, vaikų brolių ir seserų. Antras kalbėjo rusas Golovkov — antrosios Dumos deputatas. Išdėstė su smulkmenomis Rusijos revoliuciją, apie buvusias dumas ir dėlko jos buvo išvaikytos. Trečias kalbėjo — Dr. F. Matulaitis. Jis aiškino darbininkų gyvenimą ir ateinantį Amerikoje krizį ir bedarbes bei iško jos paeina. Visų kalbos žmonėms labai patiko. Daugelis klausinėjo, kada vėl bus tokios prakalbos.

Uzbaigus prakalbas klausytojai sumetė revoliucijos reikalams \$8.35.

Meteoras.

Girardville, Pa. Kada ne kada ir šio miestelio vardas pasirodo laikraščiuose. Bet iki šiolai daugiausia budavo „Žvaigždėje“ su parapijų ir bažnyčių reikalais. Ar ne prasides dabar kitokia era? Spalnio 6 dieną buvo prakalbos. Kalbėjo garsus Antonov, — apie darbininkų judėjimą ir Lietuvos kovą už liuosybę.

Žmonės teip tapė sujudinti, kad po prakalbų 25 vyrai ir dvi moteris įsirašė į socialistų kuopelę.

Darbai čion eina gerai. Ne dirba tik tinginiai, kurių beje čia dikčiai ir priviso. Pradėjo net užpuldinėt ant ramesnių žmonių. Teip spalnio 3 kru muose užpuolė nedorėliai vieną lietuvių darbą einantį ir sudauzė makaulę. Piktadariai pasislėpė, o šis vargšas turės kelis mėnesius sugulėt.

Buvęs Ten.

Chicago, Ill. Vietinė „rymionų“ lietuvių susivienijimo kuopa sumanė pavaryt agitaciją, kad prie savęs daugiau pritraukti vietinių lietuvių ir, su tuom tikslu pasikvietė kunigą Miluką į prakalbas. Garsus niekatauškis ant laiko pribuvo ir šiaip publiką pasveikino. „Vyrai, bobos, mergos ir diedienės! Aš atvažiuau pamatyti jūsų kaip aukštai pakilote. Kada atgal keletas metų buvau Chicagoje, tai buvo vos 2 bažnytelės, o dabar turite visas 8. Tas rodo kad aukštai stovite. Užtai aš, kaip dvasiškas Amerikos lietuvių vadas, atvažiuau dabar prirašyt visus Chicagos lietuvius į Rymo Kat. Liet. Susivienijimą. Žinote, ką tas susiuntė popiežiui gromatą. Rašykites ir riškites i vienybę, o tada galėsime ir telegramą popiežiui pasiūst.“ Tada iš publikos atsišaukė: „Uzdaryk salionus, tai tada galėsi mus suvienyt!“ — „O, aš to negaliu — atsakė kun. M. — jeigu 10 salioninkų man duos po 5 dol., tai aš turiu kuom ir namo parvažiuot. O ką nuo jūsų gausi? dešimtuką, kvoterį ir tai kiek da reikia jums pripo-teriat, prisibart kol gauni.“ Toliaus nupasakojo kažiką apie barščius, kad lietuviai neturį daug mėsos valgyt tai daugiau pinigų turėję ir galėję duosniau aukaut ant bažny-

čios. Siektelejo ir cicilikus bei tautiškaį susivienijimą. Tačiau daug nupeikt nedrįso, nes abiejose pusėse matė sėdinčių A. L. S. ir soc zenklelius prisieigusią žmonių, į kuriuos vis skersomis žiūrėjo.

Laikė kun. Miluko kalbos, kiti kunigai, kurie buvo su juom atėję, kaduravo žemyn apsunkusias galvas. Kalbėtojas paskui ėjo per žmones, ir diksniuodamas pažiūku į kruvines, ypač moteriškoms, ragino: „Tu prisirašyk! Tu gal jau priguli!“ Nežinau, ar daug jis sau „sąnarių“ prisirinko. Bet juokų savo pamokslu pridarė.

Kitą vakarą kun. Milukas buvo nuvažiavęs ant Town of Lake. Ten ir panašios buvo kalbos. Turinio neverta laikraštį ir minėt. Nupasakojo, kaip jis atvažiavęs iš Lietuvos marškinius užsileidęs ant kelių, anglikučiai nepažinę, kad jis jau kelių klesų, tai jėmė mėtyt akmenais. Vienok jis nieko nežiurėjęs — važiavęs kaip muzikas ir gana!..

Tokios tai misijos mūsų krašte dabar varomos.

F. Satnomsie.

Philadelphija, Pa. Spalnio 13 d. atsibuvo čionai vietinės L. S. S. kuopa dėlei areštavimo dviejų mūsų draugų per kun. Kaulakį, už par-davinėjimą laikraščių „Žarijos“ ir „Kovos“. Kalbėjo drg. Dubickas, Grinius iš Brooklyno ir dr. Želviene iš Plymoutho. Visi trys kalbėtojai gana gražiai aiškino apie kapitalistus, kunigus ir carus. Publikai patiko ir tankiai delnų plojimaiš pagyrė. Nors dėl trumpo laiko mažai buvo išgarsinta, vienok žmonių prisirinko nemažai. Kuopos darbininkai padainavo keletą revoliucijos dainų.

Ir čionai kun. Kaulakys atsiuntė slaptą policiją, vis mat

siundė ant socialistų valdžias, buk čion esą aršiausi anarkistai. Tečiaus visiems ramiai užsilaikant nebuvo progos prie ko prisikabint. Po prakalbų surinko 18 dol su centais literaturai. Prisirašė prie kuopos 10 naujų draugų. Žmonės, nusipirkę vieną kitą knygelę, ėjo namo nelabai švelniai kalbėdami apie kun. Kaulakį.

Matyt, kad kun. Kaulakio krikštai ir siundimai policijos eina socialistams ant naujos.

Šiaip jau pas mus lietuviai bruzda. Nors prakalbos ir retai tebuna, koncertų ar teatrų visai negirdėt, bet už tai balių, tai viens prie kito.

A. L. S. 10 tos kuopos dainininkai, kurie miegojo per čielu du metu, dabar vėl prabudo. Bet radę kitus jau dirbant, butent socialistus, kazi ar eis ranka rankon, ar praklės, ar gal vėl užsnus. Galėtų gyvuot, jeigu susivienytų; gal nuo to abejiems būtų geriau. Bet nėra vienybės: vieni laiko Am. L. S. „politiką“, kiti socialistų. Pertai spėkos išsiskirsto, ir darbas pasidaro sunkus abejiems.

Vincas Štikas.

Kansas City, Mo. Miestas ne didelis. Yra ir lietuvių pora šeimynų ir keli pavieniai. Nieko neskaito ir prie jokių draugijų nepriguli.

Darbų yra visokių, beto yra kasyklių. Darbai gaut nesunku; galima uždirbt nuo 2 iki 5 dol. ant dienos už 10 valandų. Pragyvenimas—brangus, kaštuoja nuo 3 50 iki 5.00 per savaitę. Tik stubos pigesnės negu kitur ir lengva jos gaut. Oras labai sveikas.

J. Supaila.

So. Boston, Mass. Pagrižo iš Lietuvos kunigas J. Žilinskis. Tulos draugystės buvo išsųk sumanę parengti jo pasitikimui kuone procesiją; at-

siradus vienok priešininkų pasiganėdino pasamdymu keleto karietų parvežimui jo ir jo daiktu nuo geležinkelio stoties. Iš tokio dievinimo ypatų pas lietuvius juokiasi net tie tie patys dievobaimingi airiai. Sako: o kas jus pasitinka, kai atvažiuojat -- buomeliai ant kampų su akmenais, o ne kunigas. Kun. Ž. -- žmogus kai žmogus, gal dar ir neblogas vyras. Bet kam ta juokinga karališka garbė? Ištikro mes dar vergų raugo turime.

Vienas iš draugų.

Cambridgeport, Mass.

Pas mus šiuo žygiu darbai eina gerai, da ir uždariai neblogi. Šiaip vienok judėjimas tarp lietuvių nekyla. Nėra sutikimo; kad kurie ir rupinasi apšvietimo paplatinimu, tai da daugiau išsišoka tamsybės apginėjų. Daugelis dar garbina carą (tėpasidžiauge nabagas nors tuom!), kaip kokį dievaitį.

Rugs. 1. d. buvo pas F. Kliaurį krikštytos. Balius baliu, o susirinkę draugai ne pamiršo, kad jų krutinėje plaka lietuviška laisva širdis—sumetė 3.26 revol. reikalams, ką ir pasiuntėm „Kovos“ redakcijon.

S. Gricius.

Chicago, Ill. Rugsėjo 22 atsibuvo apvaikščiojimas 5 metų sukaktuvių įkurimo „Apšvietimo Brolių Dr-stes.“ Apvaikščiojimas atsibuvo Pulaskio salėje; buvo ir prakalbos: kalbėtojai daugiau atydos atkreipė ant tautiško judėjimo, ir tautystę iškelė gana aukštai.

Tarp svietiškių kalbėtojų buvo vienas ir kunigas, kuris teipgi kalbėjo apie meilę tautystės, bet apie meilę artimo užmiršo priminti; tas mat jam tinka, kadangi dabartiniuose laikuose ir kraują lieja už pavergimą kitų tautų, o

dvasiškią laimina einančius ant karės lauko. Vienas iš kalbėtojų priminė, kad būtų gerai Chicago lietuviams įsteigu tautišką namą. Jau rodos nepirmas užmanytojas, bet dar apie tai lyg šio laiko nieks rimtai nekalbėjo. Ar įvykdys kada nors tą užmanymą, tai atitės parodysi.

J. Jančevskis kalbėjo apie darbininkų vargingą padėjimą ir nurodė, kad darbininkai turi apsišviesti; tiktai apšvietę darbininkai galės pažinti savo priešus ir išnaudotojus, o pažinę savo priešus lengvai pasiliuosuos iš dabartinės kapitalistų vergijos.

Tarpais prakalbų dainavo Apveizdos Dievo parapijos choras; dainos pasisekė neblogiausiai.

Chicagietis.

Kensington, Ill. Gyvenimas pas mus slenka paprastomis vėžėmis. Visur darbininkų—lietuvių tarpe viešpatauja skurdas. Darbą kad ir turi, bet tas darbas apmokamas teip pat, ar dar ir mažiau kaip keliais metais atgal; o visi gyvenimui reikalingi dalykai pabrango, tai, ir norint, negalima geriau gyvent.

Dabar Kensingtono kunigas Sarapinas lietuvių vardu stato naują muro bažnyčią, kuri kaštuosianti į \$5. 0.000. Ar turės mūsų broliai iš tos bažnyčios kokią naudą, tai sunku įspėti. Aš pranašu nebūdama spėju, kad išimant kišenių palengvinimą—nė jokios, o kokiam atsitikime tai dar galime buti liudininkais baisesnių dalykų—tąsinių po teismus, kas jau nesųki lietuviškose parapijos yra atsitikę. Nes kas daug duoda, tas daug ir nori. Parapija kunigui atidavė pilną valią,—nusibodus gi jo kišenę pildyti atsiras žmonių norinčių dazinti, ar tas delmonas dar nepilnas ir iš to atsitiks vaidai.

Dalis tos scenos jau matytis ir dabar. Kolektuojant gana dažnai atsitinka, kad neduoda nieko kol nebus išrinktas komitetas.

Mūsų miestelyj laikraščių mažai kas teskaito, sakos neturį pinigų. Bet eik vakare gatve, tai ir nežinodamas pažinsi kur lietuvių salionai, nes užte užia lietuvių balsai.

Draugysčių gyvavime nieko naujo pastebėti negalima. Bažnytinės draugystės turėjo apvaikščiojimus šventinant pamatinį akmenį viršui minėtos bažnyčios, kitos laikė savo pikninkus. Socialistų kuopelė baigia nykti, bet, žiemai atėjus yra manoma dar atgailinti. Vis tai nesvarbūs dalykai. Svarbesnių ant mūsų pa dangės tai ir ne sugaudyt.

Milda.

New-Britain, Conn.

Rugsėjo 29 d. čionai buvo perstatyta ant scenos operetė „Kaminakrėtis ir Maluninikas“, Miko Petrausko muzika. Aktoriai, dainininkų choras ir orkestras, buvo iš Waterbury, Conn. Visas perstatymas buvo vedamas paties autoriaus, M. Petrausko. Vaidinimas kuogeriausiai nusisekė; aktoriai labai gerai išsimokinę savo roles, ir puikiai atlošė, kas publiką labai užganėdino, ir kožas linksmi pasijuokę, suteikė padėką delnų plojimu. Tokio perstatymo, ištikro niekas vietinių lietuvių nebuvo matęs. Ant pabaigos buvo sudainuota tautiškos dainos po vadovyte M. Petrausko: 1) „Oi motute mano“; 2) „Saulelė raudona“; 3) „Noriu miego“; 4) „Tai gražios dienos pavasarėlio“; 5) „Liuosybės daina“ su orkestru.

Tiktai apgailėt pasilieka, kad vietiniai lietuviai mažai tam sumanymui prijautė; publikos visai mažai prisirinko norint M. Petrauskas iš kalno prisiuntė laiškus į visas vietis.

nes draugystes, ir iš kalno ekvyrė pelną iš New-Britaino revoliucijos reikalams. Tas ir aut pliakatų buvo pažymėta. Bet, ant pabaigos pasirodė, kad iš surinktų už tikičius pinigų kur kas toli neužsidengia lėšos; apie skyrimą revoliucijai nebebuvo ką ir mislyti.

Teisingai pasakant, gėda vietiniams lietuviams, kad tokiam puikiam sumanymui neprijautė; kad būtų atsilankę ant perstatymo, būtų pamatę, ko nė nesapnavo; o antrą, būtų ir revoliucijos paramai atlikę keli doleriai. O dabar tą laiką stubose pramiegojo ir jokias naudos nepadarė.

K. Senkus.

Isz Amerikos.

Kaip budrus Amerikos kalėjimų sargai.

Tunica, Miss., buvo sujimti už vagystes trys negrai ir uždaryti kalėjiman. Gauja miešionių (baltieji) buvo ant kalinių labai įpykę ir keršino juos iš kalėjimo išimt ir nulindiuot. Todėl rupestingas kalėjimo užveizda giliai juos uzrakino ir pristatė sargus. Dabar budamas ramus, rytmetų skaito laikraštį, kad gale miesto kas pakorę tris negrus. Tuojaus jam toptelėjo savieji kaliniai, ogi žiuri — jų kaip nebūta. Nė spynos, nė sargai lindiuotojų nematė, kaip šie išvogė tris žmones ir juos savo teismu nužudė.

Mičelij piau sto.

Garsų Joną Mičelij, Amerikos Angliakasių Sąjungos prezidentą daktarai šią savaitę nemaloningai supiaustė — reikėjo mat padaryt žmogui dvigubą operaciją, tarp kurių viena ypač sunki iškešt, nuo „hernios“ (jeigu skaitytojai lietuviškai to žodžio nežinote, tai nė neaiškįsime). Mičelis

atsizada jau toliau but anglekasių prezidentu. Jo vietą gal užjims tos sąjungos vice-prezidentas Lewis, arba sekretorius Wilson.

Markonio bevielinis telegrapas.

Nuo pusiausialio Nova Scotia, stovinčio tarpe Kanados ir Suvienytų Valstijų, spalnio 17 d. atidarytas tapė per Atlančio okeaną bevielinis Markonio telegrapas, arba kaip sako margonigramas. Grynu oru dabar bus perduodami telegramai iš Amerikos Europon, ir į kitas dalis svieta, kaip tik įkurs ten markonigramo stacijas. Yra tai vienas iš XX amžiaus stebuklų. Dar prieš gimimą Kristaus mokslinčiai jieškojo ore tam tikrų kelių šviesos perdavimui. Vėliaus, metuose 1678 po Kristaus, vienas Vokietijos matematikas — Christian Huygens — išdirbo teorijas, kad šviesa leidžiama per orą nesulūžta. Po jo darbavosi ant elektros lauko čielai eilė mokslinčių, kaip antai: Farraday, Maxwell, Hertz, Henry, Thomson, Hewitt, Guitard, Varley, Hughes ir kt. Visi jie darbavosi dėlto, kad atrast tiesius orinio susinešimo kelius, be vielų. Ant paruoštos dirvos atėjo jaunas italas — Markoni, ir pilnai įkunijo bevielinį telegrapą. Tas padarys oriniuose susinešimuose didelę revoliuciją, nes markonigramas dešimtį sykių pigiau kaštuos įtaisyt ir užlaidyt. Per Atlantį už žodį tejema 5 centus, vietou seniau mokėtų 20 c. Beto, iš daugelio pusių yra kitoki parankumai, kas Markonio telegrapų susitvėrusiai kompanijai reiskia visasvietinį garą ir spartų praturtėjimą. Vertelgoms ir gibus parankiau. Abelnai gi žmonijai — griežtas žinganis progrese.

Smaugikų sekta.

Pakraščiais ežero Winipeg,

Kanadoje, tapė susekta įdomi indijiečių sekta — jie savo negražius ar neišgydomai apsirgusius žmones visuomet stengiasi iš gyvųjų tarpo prašalinti — užsmaugia ir paskui su degina. Mat, negražius vaisą vėl negražius, o paliegėliai apsunkiną sveikuosius. Tokios filiozofijos pasekėjai radosi ir ant Amerikos rubezių. Kanados ir Amerikos valdzia stropiai filiozofus areštuoja ir teisia kaipo žmogžudzius.

Haagos kongresas užsi- baigė.

Antra Tarptautiškoji Sątaikos Konferencija Haagoje jau tapė šią savaitę užbaigta. Ji traukėsi nuo birzelio 15 d. iki spalnio 18.

Per ištisą konferencijos laiką spauda visaip rašė: atgalieiviai ir ramūs žmonės džiaugėsi iš jos darbų ir matė tik tik ne dangaus prilenkimą ant žemės su visais angelais, o pirmžengiai ir nepakakintieji šių dienų surėdymu — konferenciją išjuokė. Teip, socialistų kongrese Anglijos atstovas pavadino Haagos konferenciją „smaugikų bankietu“, o anarkistai Amsterdame juokdamiesi šnekėjo apie konferenciją, kaipo apie susivaziavusius valdzių atstovus, kad dar stipriau suorganizuoti kruvinas kares. Pirmieji gi giedojo konferencijai himnus.

Konferencijos padaryta šiokie nutarimai:

1. Ramum budu tvarkyti tarptautiškus konfliktus (susirėmimus, susidurimus).

2. Įsteigt tarptautišką prizų teismą, kurs skirs dovanas žmonėms daug ką gero padariusiems dėlėi visasvietinės ramybės.

Šir 4. Aprubeziuot ir padet pareigų rėmus kiekvienam kraštui, kaip jis turi pasielgt

ant sausumos ir jurių, kaimynams susimušus.

5. Kur galima ir kur negalima dėti po vandeniu plėšaučias įtaisas.

6. Kuomet galima ir kuomet nevalia bombarduoti priejurinius miestus.

7. Kaip reikia atimti valstybei nno valstybės skolas.

8. Ar galima pirklių laivus paverst į šarvuočius.

9. Kaip apsieit su paimtais nelaisvėn jureiviais.

10. Žvejų valčių nepaliesi numas.

11. Krasos (pačto) veikmės neužkabinimas.

12. Pritaikimas Ženevos Konvenčijos nutarimų ir „Raudonojo Kryžiaus“ veiklumas laike karės ant jurių ir

13. Įstatymai, palei kuriuos turi but vedamos sausumų ak-rės.

Nepaduodam tuom tarpu pilno teksto, nes jis būtų labai perilgas, kaip tie visi klausimai tapė išrišti. Vieni iš jų geriau, kiti prasčiau. Tečiaus nežiurint į jų brandumą ar bergždžiumą, pačios konferencijos darbai subėga į ploną smailumą, jeigu prisiminsim, kad kiekviena valstybė turi tiesą nepasirašyt ant Haagos konferencijos nutarimų ir nepasirašiusiųjų nieks negalės priversti tokins nutarimus pildyt. O pasirašys kiekviena valdzia tiktai ant tokių nutarimų, kurie jos reikalams nė sipriešis. Dar ir tiems, ką pasirašys, duota nuo konferencijos laiko apsimislyt čieli metai — iki birzelio 30, 1908.

Daug per tą laiką vaudens nutarims menesius — ne dėlėi klausimų konferencija velti sėdėjo ke. Ir todėl galima sakyti, kad konferencijos darbai, kuomet pri- dūn prėstatarvo, tuomet pri- vėl užgindys. Kam kurie šian- Ką standien pritarė, dauguma tekės ir daug ko naujo iškilis. konferencijos pasveiko kuno simų tustumo, bet dėlėi pačios

Be žmonių, spaudos ir draugijos pagalbos valdžios tokių aukštų klausimų niekad ne išriš, nes pas ją stoka demokratiškos drąsos ir praktiškų nuomonių. Dirbdami su baime prieš savo žmones, negalės suvesti į brolišką meilę ir sątaiką visų tautų, nors tuli valdžių idealistai ir skrieja tokius plianus.

D-ro V. Kudirkos garbintojams.

Man rodosi, kad šalia aprašymo d-ro Kudirkos (Kapso) gyvenimo, ir išleidimo jo raštų, labai būtų svarbu surinkti jo įvairius paminėtinius daiktus, vartotus jo gyvenime, kaip tai: muzikališkus instrumentus, ant kurių jis grajijo ir kompozicijas statė; knygas, iš kurių vertė į lietuvišką kalbą svarbesnius veikalus, meistriškus įrankius, literatiškus įnagius, kaip tai: plunksnakotį, plunksną ir t. t., ir tą viską patalpinti į tautišką muzėjų, kaip kitų tautų žmonės daro, o tuokim sau, kaip Gutenbergui (garsiam raidžių išradėjui) padarė: nors prasti ir menkos vertės, bet visi jo įrankiai tapė padėti muzėjuje, ir ant amžinos atminties pasilika; kad į tautiškus muzėjus žmonės deda ten kokius rakandus, skarmalus ir t. t., todėlgi negalėtų but talpinami tokio patrijoto vartoti daigteliai. Tas viens jau svarbu, kad d-ro V. Kudirkos.

Visi tie d-ro Kudirkos įrankiai mėtosi, ir teip triunėja; jeigu atsirastų tų brangenybių globėjai, ir surinktų bei patalpintų jas į tautišką muzėjų, tuomi pakeltų tėvynės vertę ir sau užpelnytų amžiną garbę.

D-ro Kudirkos įrankius būtų galima surasti pas tulas (?) ypatas, nuo kurių kaip ką gal reiktų ir nupirkti, nes ir jie yra pirke.

Jeigu jums, tautiečiai, šitas

sumanymas pasirodys vertu įkunijimo, tai kiek bus galima, kaip Europos teip ir Amerikos tautiečiai turėtų tame pagelbėti, nes tai vis daigtas — galimas.

Lauruks.

Isz visur.

Austrijos ciesorius Pranciškus Juozapas gavo plaučių uždegimą ir iš to atžvilgio, kad ciesorius jau ir teip pusėtinai nuėnęs, daktarai pranašauja nebeišgyšiant Jam pasimirus, sako sostą užimtų arcikunigaikštis Ferdinandas, kuris esąs daug pažangesnių nuomonių už senį ciesorių.

Paryžiuje šiūom kartu visuomenė užjinta gardum skaudalu. Mat neseniai valdžios sujėmė tulą Antoine Thomas, kurį bekvočiant išėjo aikštėn didelės šventvagių gaujos organizacija. Ji per kiek jau metų vogdavo iš muziejų, knygynų ir bažnyčių visokius senus ir brangius daigtus, kaip: knygas, rankraščius, stovyklas, paveikslus, etc ir viską tą paskui per savo agentus išparduodavo užrubeziuose. Tuom pat žygiu, kada sujėmė Paryžiuje Thomasą, Londono policija sukliudė jo sėbrą Spirą, beparduodantį brangias senovės knygas. Paskiaus pasirodė kad ta šventvagių šaika turi visose šalise savo šakas ir dailų gešeftą varo jau nuo keleto metų.

Italijos policija susekė Medijolane anarkistų suokalbių ant popiežiaus ir kitų augštų bažnyčios urėdninkų. Pėdas suvuostė areštuojuant tris me namus anarkistus, priklausančius prie suokalbio. Vienas jų darbininkas, kiti gi studentai. Jie neva prisipazine, kad turėjo mierį užmušti popiežių ir kardinolą-sekretorių Merry de Val. Pasikėsinimas turėjo

įvykti sukaktuvėse užjėmimo Rymo per Sardinijos armiją.

Praėjusioj savaitėj subankrutino vienas iš didžiausių bankų Hamburge, — tai Halber, Sochle & Co. firma. Nunešė 8 milijonus dolerių. Buvo tai seniausia vokiečių tautininkų ir bajorų firma. Jon dėjo pinigų daugiausiai piniguočiai. Vienok bankrutas toks didelis, kad atsiliepė ant visos Europos biržų.

Amerikonas Green, keliaudamas nuo vienos New Yorko pirklių firmos, Rusijoje, Kijevos mieste tapė užpultas ant gatvės, apdauzytas ir apiplėštas. Jis atsipeikėjęs susijieškojo policijos stotė ir skundėsi ant nelaimės. Beaiškindamas policmeisteriui savo prietiki, pamatė stotije policmoną, kurį ir pažino, kad jis buvo viens iš užpuolikų. Tada Green kibonam už krutų, bet kits policmonas davė jam į pakaušį ir sugriebę keletas įmetė sklepan. Ant rytojaus tik amerikoną paleido ir nieko nabagas negavo.

Kynijoje dabar eina didelės vidurinės reformos, — pradėjus nuo progresistų kirpimo kuokštų pakaušiuose, baigiant ant siaurinio opijumo smuklių — viskas linksta prie europiečių arba civilizuočių tautų mados. Bet tuomi kyniečių progresas da neužsibaigia: pradėta dabar statyt visai naujos mokyklos, kur studentai bus mokinami kruvoj (seniausiems buvo užtvartinėta tuktančiai kambarėlių ir mokindavo kiekvieną atskirai) Jeigu da pridėsim Kynų karalienės zadinį, — duot liaudei konstituciją, — tai turime tokią puikią Kynijos išvaizdą, kad greitai galės jos pavydėti caro pa valdiniai.

VIETINĖS ŽINIOS.

Didelė Brooklyno lietuvių kolonija — bene pirmoje vietoj stovinti skaitlingumu po Chicagos — neturėjo paskutiniiais metais savo vientaučio gydytojaus. Smagiai apsidžiaugė dabar vietiniai lietuviai jį įgiję ypatoje Dr. F. Matulaičio, neseniai išėjusio medicinos mokslą, pradėtą Europoje, užbaigtą čion Amerikoje. Apsigyveno Dr. M. po šiūom adresu: 133 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Ateinančio lapkričio 2 d. vietinė Šviesos ir Mokslo Dr. tē parengia komediją „Lėkė kaip sakalas, nutupė kaip vabalas“. Atsibus po No. 201-103 Grand st.

New Yorke tarpe valdžios politikierių didelis triukšmas. Mat vietinė republikonų partija susidėjo su garsum milijonieriu Hearstu, kurs turi savo nuosavę partiją „Nepri gulminga Lyga“ ir taikstosi vis pakliuti į Amerikos prezidentus. Ruzvelto šalininkai ir jį garbinantiji. visuomenė labai įnirtę ant New Yorko republikonų, kam susidėjo su Hearstu, kurįs esąs „socialistas“. Piliečių daugumas visai žada nē į balsavimus nestot. Iš tikrųjų, tai Hearstas nėra socialistas nē republikonas, tik gabus politikoje maklierius.

Siuom žygiu New Yorko teismas pasigavo milijonierių W. Rockefellerį ir pastatė į tyrinėjimus. Rockefeller, kaip po Standard Alyvos trusto galva, yra apskūstas, jog priėmus į savo pramonės šaką New Jerseje, keletą milijonų nuo Wall gatvės piniguočių, su jų pagalba išvarė iš biznio daugelį smulkesnių kerosino vertelgų.

Brooklyno socialistų kuopa, artinanties žiemai rengiasi

įtaisyt literatiškus vakarus, ant kurių bus užkviesti tam tikri prelektoriai perskaityt iš įvairių mokslo šakų lekcijas. Jau keletas prelektorių pasižadėję tą sumanymą paremt.

Unijos vyrai pagelbsti organizuoties.

Jie gali atlikti didelius dalykus, jei tik jie biskį pasistengtų.

Kai kuriuose kietosios anglekasių nepriguli prie unijos, o kad mūsų viengėnčiai didesnėje dalyje yra tarp jų darbininkų, tai galima pasakyti, kad daugelis iš jų nepriguli į uniją.

Kiekvienas iš jų, bent kiekvienas mainose dirbęs, keletą metų, žino, kad be unijos nebūtų jiems galima turėti devynių valandų dienos darbą ir dabartinę mokesčių. Jie tą gerai žino, bet tuo pačiu tarpu šalinasi nuo unijos ir jos nepriremia. Kiekvienas iš jų mano, kad unija ir be jo galės gyvuoti, ir kad jis gali prasišalinti ir nemokėti į ją mokesčių, ir drauge naudotis visu geru, ką unija padaro.

Daleiskime, kad visi mainieriai taip mislytų, kas tada būtų? Tada, žinoma, visai nebūtų unijos.

Kiekvienas mainierys, kuris nepriguli prie unijos duoda blogą pavyzdį kitiems pamesti uniją, ir tas reiškia, kad jei tas reikalas nebus greitai pataisyta, kas kartas mainieriam bus sunkiau.

Kartais mums rodosi, kad yra bergždžias darbas kalbėti tiems, kurie nepriguli prie unijos. Jie patys žino, kad jie blogai daro ir kenkia savo draugams kitiems mainieriams, bet retas kuris iš jų susipranta ir pasitaiso.

Gal bus naudingiau pasakyti žodį kitą prigulintiems prie unijos. Jie turi neužmiršti, kad jie moka į uniją mokesčių

netik už save, bet ir už tuos kurie nepriguli prie unijos, o vienok visai nedaugelis iš jų stengiasi prikalbinti neprigulinius prie unijos. Jeigu jie tame pasidaruotų, jie daug galėtų nuveikti. Jei tik kiekvienas prigulintis prie unijos pasistengtų prikalbinti vieną neprigulintį, ar tai dirbantį su juo, ar kaimyną—unija gerai tai augtų.

Suprantama, kad tai nebūtų sunku ir nereikalautų daug darbo. Kai kuriuose atsitikimuose tas gal imtų ir reiktų daugiau pakalbėti, bet mes nematome, dėlko prigulintis prie unijos vyras, kuris nori prikalbinti neprigulinius, negali biskį pasidaruoti? Organizatoriai negali visus pasiekti. Daugeliui žmonių reikia ilgai kalbėti, kol juose sukyla atsakanti pajautimai, ir niekas geriau to negali padaryti, kaip prigulintis prie unijos, kuris greta gyvena arba dirba su neprigulintiu prie unijos.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo tėvo, Petro Jojūnko, kuris atvažiavo į Ameriką prieš 18 metų, o dabar nežinau kur yra. Paėina iš Suvalkų gub., Seinų pav., Miraslavo parapijos, Mankunų kaimo. Jis pats ar kas kitas prašau duot žinią ant adreso.

Petras Jociunkas, 87
719 Meel st. Plymouth, Pa.

Reikalingas

pabaigęs aptiekoriaus mokslą vyras į kompaniją vesti iš draugės aptieką Brooklyne. Pinigai nėra būtina reikalingi, Norintis tegul atsišaukia ant adreso:

120-124 Grand st.

Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo pusbrolio Daniliaus Smigelškio, Kauno gubernijos, Panevėžio pavieto, Krakinavos gmino; antri metai kaip Amerikoje. Ir Mortos Petralaičiukės, Kauno gubernijos ir Kauno pavieto, Surviliškio gmino; antras mėnesis kaip Amerikoje. Ir Antano Laliuko, Kauno gub., Panevėžio pavieto, Ramišgalos pavieto.

John Jasinskis, 77
Box 118. Clinton, Ind.

Susirinkimas

Lietuvių Laisves Dr-tės.

Rhone, Pa. Atsibus susirinkimas Spalio 27 dieną, salėje Jurgio Martuzos, 99 Pine st. Meldžiame draugai susirinkti visi ant to laiko, nes turėsime daug reikalų svarstyti.

Užkviečia KOMITETAS.

Komedijos.

Atsibus Subatoj, 2 d. Lapkričio, 1907, Svetainėje Tautiško Namu, 101-108 Grand st., Brooklyn, N. Y. Svetainė bus atidaryta 7:30 vakare. Perstatymai prasidės lygiai 8 val. Pirmiausia bus monologas, atliks A. Petraška. Paskui bus lošta komedija: „Lėkė kaip sakalas, nutupė kaip vabalas“

Toliau bus šokiai ir lekiuojanti plokštė, kurie trauksis iki gaidžių.

Malonus Draugai ir Draugės! Lietuviai ir Lietuvaitės, kviečiamas visus atsilankyti į mūsų surengtą vakarą. Nes čia pamatysit kaip Lietuvoj visoki caro bernai elgiasi, kaip jie išnaudoja ir persekioja mūsų brolius be reikalingai. Todėl kviečiam, visus ir visas — tą vakarą pributi ir pamatyti mūsų komedijas, o tikimės, kad kiekvienas bus užganėdintas.

Įeiga su padėjimu drapanų

25c. ypatai.

Užkviečia Szviesos ir Mokslo Dr-tės KOMITETAS.

Pirk farmą kol pigi.

Valstijoje Michigan prie portavo Manistee miesto, prie gerų geležinkelių, azerų ir upių, žemės prekė nuo \$6 iki \$15 už akrą. Žemė vaisinga ir lengva išdirbimui.

Valstijoje Texas \$15 už akrą. Žemė lygi, be kalnų, galima visur arti.

Kitą metų žemės prekė pasidvejos todėl pirk šiandien, kol pigi.

Už neįgyventą žemę įmokėsi mažą dalį iš višaus, o likusius ant ilgų, lengvų išmokečių.

Už įgyventas farmas įmokėsi 4 dalį, o likusius ant lengvų išmokesčių.

Rašyk mums kada nori važiuoti farmų apžiūrėti, o mūsų agentas lūkas. Arba atvažiuok stačiai į mūsų ofisą bile pėtnyčią, o mūsų agentas paims jus su savim.

A. OLSZEWSKIS, 77

Real Estate Dep't.

3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Prakalbos, dainos ir deklamacijos.

Parengė Simano Daukanto draugystė, Pittston, Pa., Spalio 27, 1907 7 val. vakare, Kareivių Svetainėje, (Army Hall), 91 N. Main st.

Užprašom atsilankyti visus lietuvius ir lietuvaites be skirtumo.

KOMITETAS.

Ar tamista žinojai?

Kiek daug žmonių žino, kad iš viso yra dvidešimt keturios rūšys alkoholiaus. Paprastiesiems žmonėms alkoholių yra alkoholiu, nors tarpe alkoholių, tiesą sakant, yra tokis skirtumas kaip tarp vaisto ir nuodų. Sveikiausias alkoholių yra tas, kuris pagamintas gamtos ir sudėtas įvairiose uogose, kadangi tasai alkoholių nesugadina skilvį, bet padaro jį sveiku ir tvirtu. Užtai tapo grynas vynuogių vynas paimtas kaip pamatas Trinerio Amerikoniškam Elik-syrui Karčiojo Vyno. Prie šito vyno tapo pridėtos parinktos žololės, kurios turi labai gydančią ypatybę. Netekimą apetito, suliesėjimą, širdies skaudėjimą, galvos svaigimą, sunkų kvėpavimą, apvilktą liežuvį, neaiškiai išveizdą ir visus kitus apsi-reiškimus negero virinimo valgių prašalina vaistas greičiausiai laiku; vaistas prašalina visus skilvio ir žarnų nesveikumus. Retkartis vartojimo vaisto sutvirtys sveiką skilvį ir ir nedaleis jam nusilpti. Gaunamas aptiekose. Jos. Triner, 799 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

„Vienybės Lietuvninku“

Visoki reikalaujami spaudos dalykai yra atliekami PLYMOUTH po senoviai, kaip tai: plakatai, tiketai, konstitucijos ir ki-i visoki reikalingi darbai.

Siuntimas Pinigų, pardavimas Laivakorėjų ir visokių knygų, paveikslų, popieros gromatų rašymui ir teip toliaus.

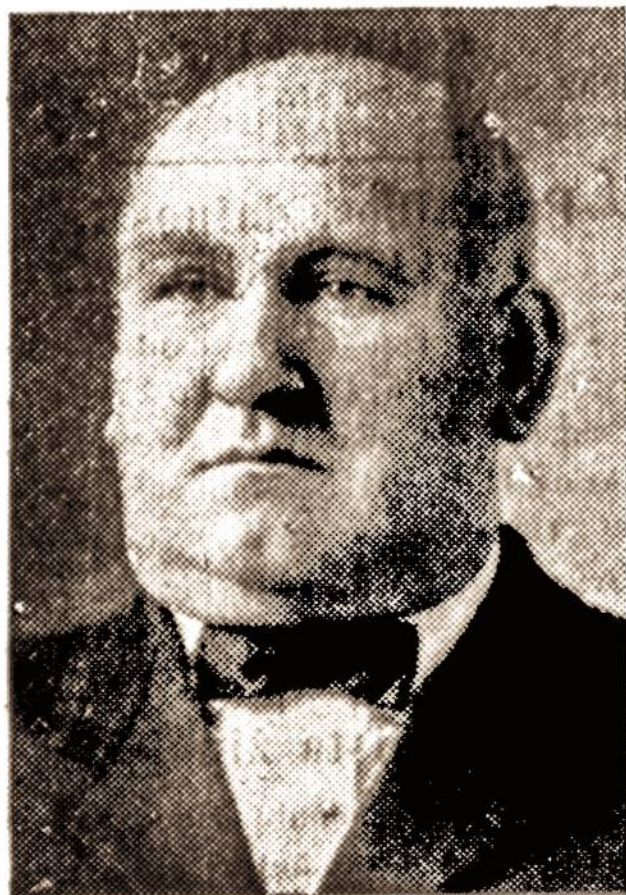
PO ŠIUOM ADRESU:

J. J. PAUKSZTIS & CO.

224 E. Main Street,

PLYMOUTH, PA.

United Labor Partijos Kandidatai.

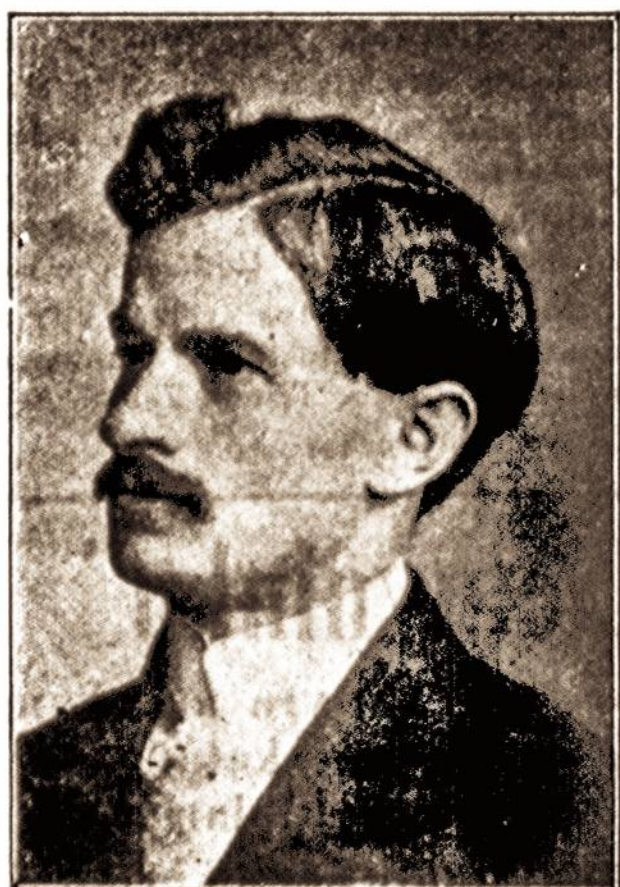
ANT SHERIFF
John Fallon
Iš Hanover Twp. Sąnarys National Board U. M. Workers of America

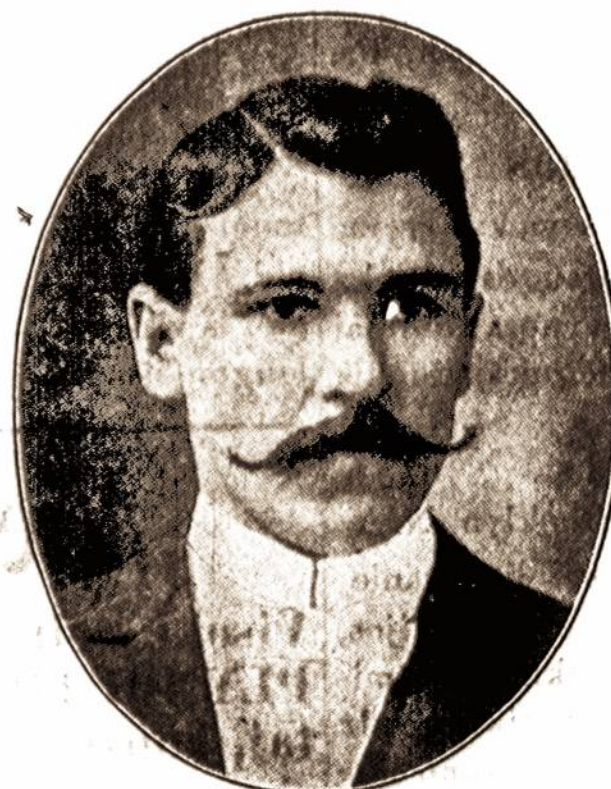
ANT SUDŽIOS
William H. Hines
Iš Wilkes-Barre, Pa.

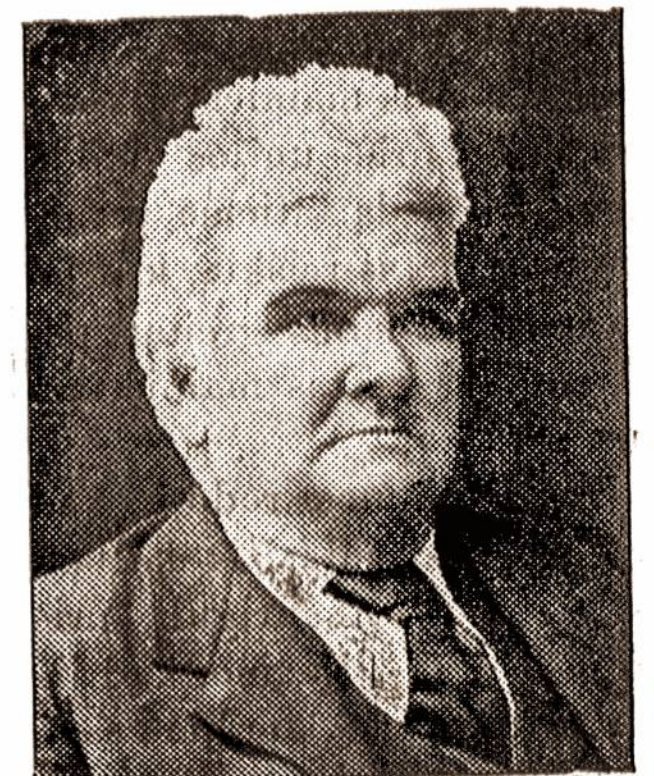
ANT CONTROLLER
Morton E. Sanders
Iš Wyoming, Pa.
Agentas N. V. D. C. Carpenters and joiners

ANT CORONER
Dr. F. Krajewski
Iš Nanticoke, Pa.

ANT RECORDER
Francis J. McCanna
Ex sąnarys Letter Carriers Association iš Pittston, Pa.

ANT SURVEYOR
James Crockett
Iš Ross Twp